

Nro 35.

A' HELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Költ Bétsben Octobernek 28-dik napján 1794.

Magyarországban.

Nagy Britannia.

Minden nagyobb és apróbb társaságokban, sőt két ésmeros izemélynek együtt beüzergelésében is, a' mint a' leg újabb Londoni levelek említik, azon ölzve esküvésről vagyon a' beüzerg, melly N. Britanniában *Scotziai nemzeti Convent* név alatt esmére es a' Publicum előtt. Ezen társaság irant elő adgyuk Baró *Hothamnak*, az ezen történetnek nyomozására ki választott Commissió előülőjének azon nyomos beüzergét is, melyet foglalatosságának kezdetekor bíró társai előtt.

mondott Oct. 2-ik napján. „Haza áruló öfzve esküvések történtek, *úgymond*, mostani törvényeinknek, és constitutióknak el töröltetése, és azon törvénytelenységnek és zenebonáknak bé hozattatása végett, mellyek uralkodnak Frantzia Országban. — Illyetén környülállások közt, *mediate*, az az, távolról a' király élete is veszedelemben forgott, kinek személye, constitutióknk szerént, azért is szent, és meg sérthetetlen, mivel ő köteles a' hazának javára életét fordítani, és mivel a' mi constitutióknk, el válhatatlanúl a' királyból, parlamentumból és nemzetből áll. — Annakokáért valaki két tanú által meg győzttetik arról, hogy ő egy ollyatén dolgot akart mivelni, melly által a' királynak élete veszedelemben forog, az illyen ember, törvényünk szerént, főbejáró vétekbe esik. —

„Igaz dolog, *úgymond a' fő bíró*, hogy azon társaságoknak, tulajdon vallás tétételek szerént az ő, fel tett tzellyok a' Parlamentomnak reformátioja vólt és hogyha ezt meg lehetne bizonyítani, hogyha az öfzve esküdteknek vallás tétételek ebből állana, ekként szabadon kellene őket botsátani. — Országunkban nem tsak mindennek jussa, hanem kötelessége is vagyon a' Parlamentom tanátskozásainak és a' kórmányozás principiumainak ki tanulására, meg visgalására, és arról való értelmének szabados ki jelentésére. — Mivel valamint az Isten minden embernek szabadtságot engedett úgy gondolkozni, a' mint nékie tettik: úgy egy jól intezett constitutió sem tilthattya és akadályoztathattya azt meg, hogy az emberek gondolkozásaikat és értelmeket másokkal ne közölhessek — és az Angliai constitutio is világosan meg engedi ezt. — Itten tehát, egyedül a' gondolkozásnak módjától függ a' dolog, hogy t. i. az által meg ne háboritasson a' közönséges tsendesség. — A' Parlamentom a' királyból és a' felső 's alsó házából áll — e' három egy testet teszen — e' tsinálhat törvényt — éz adhat annak erőt — e' hármat egy-

más nélkül gondolni nem lehet; és így valami t'ak a' parlamentomnak réformatiójára czéloz, annak magától a' parlamentomtól kell eredetét venni, vagy föben járo véteknek tartattatni, másként ez a' legelső lépés a' mostani törvényeknek fel forgatásokra szolgálna. — Hogyha pedig ez egyszer megtörténik, lehetetlen azt, a' mi abból végtére származhatik, vagy előre ki calculáni, vagy bizonyos határok közzé szeritani és meg állítani. — Tehát szükség leszen a' biráknak szemeiket arra függeszteni, hogy a' királynak élete bátorságban legyen, a' constitutió oszolhatatlanúl meg tartasson, 's meg ne háboritasson a' közönséges tsendesség a. a' t." Ezen közönséges beszédnek végzése után 36 személyek hit letétellel kötelezték arra magokat, hogy ök mint tanúk úgy fognak elő állani.

Frantzia Ország.

Octob. első napján, a' nem régiben fel állított katonai iskolából 3000 tanítvány adott közönséges próbát soz nézőknek jelenlétekben a' fegyver gyakorlásban szerzett kélzségéről. — *Lyonban* ismét 400 ember fogattatott el, a' kik újobban a' Fr. republica ellen való öszve esküvésben tapasztaltattak. — Néhaj *Lebrün* minister özvegyének, a' ki is egynéhány elztendőktől fogva nagy szegénységben élt meg maradt hat árváival, 600 livrából álló elztendei kegyelem kenyeret rendelt a' Convent. —

Az *Oct.* 3 ik napján tartatott gyűllésben ismét sok beszéd vót a' *Roberspierre* öszve esküvéséről, és az ő követőiről. — Nehány buzgób és hivebb tagjai a' Párisi Conventnek ki nyilatkoztatták azon fortelyokat, a' mellyek által akarják a' *Robespieristák* a' nemzetnek osztályait a' Conventől el idegeníteni, és a' Jakobinusok pártjára húzni, a' melly nehányoknak meg fogattatására, és azon társaság ellen való kemény vádolásokra alkal.

matosságot szolgáltatott. — *Legendre* azok közül valóknak lenni mondotta *Barreret*, *Billandot*, és *Collet d'Herboist*, a' kik részvesztének a' *Roberspiere* öszve esküvésében. — A' neveztek tulajdonfüleikkel hallották az ellenek tett vádat, és azzal mentették önnön magokat, hogy ők mindeket az egész köz jóra ügyelő *Commissiónak*, mellynek ők is tagjai vóltak, meg egygyezésével miveltek, és így ha őket, a' többit is vádolni kelletik. — Maga a' *Convent* sem kerülhette el a' *Roberspiere* tyrannusságát, és még is nemtsak meg nem büntette ötöt, sőt meg bukása előtt kevés idővel előülőjévé tette. — Ami a' revolutionalis itilő széknek vérengező tselekedettit illeti, ők azokat tellyességgel helybe nem hagyták, de nem birtak *Roberspierral*, *St. Justal*, és *Couthonnal*, a' kik a' magok szabad tettzéseik szerént ölték és elevenítették hazájokfiat. — *Prieur* és *Carnot*, a' kik hasonlókepen tagjai vóltak a' köz jóra ügyelő *Commissiónak*, pártját fogták *Barrerenek*, és a' vele együtt vadóltatott társainak, és egyen egyen arra határozták meg magokat, hogyha amazok, ők is méltók a' büntetésre. —

Beszédenék végzése után két levelet olvastott fel, egyiket a' *Jülich* fő kvártélyból küldötte *Gillet* nemzeti biztos, Oct. 3-dikán, a' másikat pedig *Jourdan* General ugyan azon nap. Mind a' két levélnek summája e' vala, hogy mihelyt *Jülichnek* lövöldöztetése el kezdetett, mingyárt fejez zászlót függesztettek ki a' benn lévő örizök, a' Magistratus pedig deputatusokat küldött a' vezérhez, 's által adatta a' városnak kültseit. —

Következett napon tartatott gyűllésben, következő végzéseket adott ki a' *Convent* *Lyon* várasa eránt: 1. Hogy a' többé nintsen a' pártosság' és ostrom állapotában. — 2. Ennekutánna nem *Commune Affranchienek*, hanem, mint annakelőtte, *Lyon* nak neveztessen. — 3. A' meg határozatott confiscatió egyedül a' fegyverre és hadi

készületekre szoritasson. — 4. A' le árestáltatott kalmár portékaknak urai, vissza kérhetik azokat a' le árestálásnak helyéin. — 5. Azon oszlop, mellyre ezek az igik vóltak fel iratva: *Lyon pártos vólt: Lyon nincs többé*, rontattasson le. —

Ekkor esett, a' minapi végzés szerént, a' köz jóra és bátorságra ügyelő Commissiókkan is a' változás, az alsóbból *Carnot, Rebert, Lindet és Brieur de la Core d'or* tették le hivatalyaikat, és *Brieur de la Maone, Guidon, Morveau, és Richard* mentek helyekre; a' köz bátorságra ügyelő Commissióból *Amar, Dubarran, Bernard de Saintes és Voulland* mentenek el, *Reubel, Bentabolle, Laporte és Rederchon* követték őket hivatalyaikban. — Az új tagok miadnyáján a' vért szomjúhozó alkotmány ellenségeinek adták ki magokat.

Ebben az ülésben adatott a' Conventnek tudtára az is, hogy a' Hollándiai Flandriának *Sas van Gent* nevű erősségét, *Sept. 30-ik* napján ismét ostromlani kezdettek a' pátrióta seregek (c) — hogy *Herczogenbusch* is formalis ostrom alá véte-tett — hogy annak fő kormányozója áltai akarta azt az ostromlóknak adni, olly fel tétellel, hogy az ottan lévő 700 Fr. emigransoknak is szabados kimenetel engedtesse; de mivel meg nem enged-

---

(c) *Sas van Gent, deákul: Agger, v. Cataracta Gandavensis, egy ingoványos hely közt épített vár, mellyet még a' Spanyolok építettek olly fel tétellel, hogy az védelmezője legyen Gentnek - avagy Gandavumnak, és ugyan e' végből nevezték azt Sas-van-Gentnek 1747-esztendőben is el foglalták azt a' Frantziák, hanem tsak ugyan vissza adták a' következett békeségben.*

tetett, arra határozta meg magát, hogy kézzebb lesz utolsó emberéig magát védelmezni, mint sem az ott levő Fr. emigránsokat kézbe adni. — *Mastricht* is kemény ostrom alá rekelztetett, a' mellyben lévő őrizet gyakorolta ki tsap az ostromlókra.

Két nevezetes ephémeris, az az, minden napi újság level irattatik mostan Párisban, az elsőbb *polgárok barátja*, az utolsóbb *nép szószólója* nevezet alatt; amannak *Tallien*, ennek pedig *Freron* a' szerzője, 's mind a' kettő mérges hangon beszél. — *Freron* minden elméleti téhetséget, és ékesen szóllását *Billand*, *Collot d'Herbois*, de leg kiválóképen *Barrere* ellen fordította, kit is, a' többek közt ekként szóllított meg: „Ugy mondatik, *úgymond*, hogy te ágyasoddal együtt készölj ki költözni! siess a' szabadságnak földét egy leg kegyetlenebb tyrannusától meg menteni — takarodj el, és rakd öszve milliómaidat, mellyeket eleség bé szerzése, és politica levelezéséidnek szine alatt idegen országokba ki küldöttél — menny régi barátodhoz *Dumourierhez* — tinéktek kettőtöknek együtt kelletik lenni, a' közönséges megútálás terhének el viselésére — menny ei, és hally meg lassan lassan lelki esméretednek márdosásai közt — a' guillotine alatt való halál egy olly gonosz lelki esméretű embernek, mint te vagy, tsendes lett volna.” Szép ditsiret *Barrere* uramnak!

A' *Rennesi* revolutionalis itilő szék kevés idő alatt 50 királyt kívánó papot guillotiniroztatott, 600 parasztot pedig, a' kik amazoknak szállást és eleséget adtanak, tömlöztzre hányatott. Az ily lyetén kegyetlen kormányozás által nemcsak nem kissebitetik, sőt inkább öregbitetik Kis Britannia-ban a' Fr. republica ellen zúgolódó és pártos lakosoknak száma, nevezetesen a' *Chouansok*, a' kik a' Verdei rojalistakkal való kegyetlen bánást kegyetlenséggel kívánnyák villa pótolni.

Ennekelötte mintegy esztendővel, 60 nem

zeti képviselőket, a' kik t. i. a' Majusnak 31-ik napján történt dolgok ellen protestatiót adtanak bé a' Conventnek, fogattattak el *Roberspiere* titkos intsekedésére (d). Ezen erőszakoskodásnak mingyart akkor egynehány osztályok ellene mondtak, nevezetesen a' *Lyoni*, *Marsiliai*, *Bourdeaui*, és több osztályok, sőt magok is a' megfogattatott Convent tagjai. Most már azt kívánják ezek, hogy vagy tétetessen ellenek igazságos törvény, vagy botsátassanak szabadon.

A' Jakobinusok, és a' Conventnek mértékletesebb tagjai naponként mind jobban jobban elvesztik a' nép előtt való tekinteteket, és kedveségeket. Ezek azért, hogy nints szivek, és elegendő bátorságok amazoknak meg buktatásokra, és, hogy tovább is meg maradhassanak mostani helyeiken, egy időről a' másokra halogatják a' revolutionalis igazgatás formájának, és az új constitutiónak bé vitelét. — Minap egy irást küldöttek hozzájuk Paris városának vénei, mellyben, a' többi közt, ezt mondták nékiek: „Adjátok vissza a' népnek jussait, és a' kereskedésnek fel óldoztatását. — Ne szenvedjétek, hogy az ármadiák' tápláltatásoknak szine alatt, minden elefég fel irattasson, és el vétetessen. — Nem látjátok, hogy a' hitetlen hivatalosok, önnön magok haznokra, és a' respublikának romlására kereskednek a' fel jegyeztetett eleségekkel? — Engedjétek meg a' népnek, hogy tettések szerént, minden ötödik nap öszve gyülhessenék. — Engedjétek meg, hogy ismét polgári előjárókat va-

---

(d) *Majusnak 31-ik napján, 1793-ik eszt. Roberspiere, Danton, és más nevezetes Jakobinusok 70 ezer fegyveres embert küldöttek a' Convent palotája eleibe, 's ezek által fogattattak meg 32 Convent tagjait, 's vegre fel is áldozták őket a' guillotine oltárán.*

laszthasson magának Páris városa, a' voksoknak többsége szerént. — Nem azért esküdtünk meg a' szabadságra, hogy azzal sirjainkon túl a' szent földön élhessünk. — Szorgalmatoskodjatok, hogy bősége legyen a' szénnek, olajnak, gyertyának, szappannak, és eleségnek, mellyek a' republica nevében, mind erőszakosan vétettek el. — Mi mindnyájan a' törvényt szabó Gyűlésért élünk, készek is leszünk azt holtunkig védelmezni — de minden tyrannismust avagy kégyetlen uralkodást utálunk s. a' t.

A' *Lyon*i fő Tanács (Conseil General) azt kívánta leg közelebb a' Conventhez küldött leveleiben, hogy a' még ottan lappangó, és titkon partoskodásra ingerlő gonosz emberektől tisztítasson meg városok. Erre azt végzette a' Convent, hogy a' köz bátorságra ügyelő commissió minden halasztás nélkül mutasson utat és módot, miként lehessen azon veszedelmes embereket meg zabozni, és a' Fr. Országban lévő partosokat onnan tellyességgel ki irtani?

London.

A' Londonban múltató Török követ, Octob. 7 dikén audientzián vólt a' Wallisi herczegnél. Mikor leszen ennek a' Brunsvigiai herczeg asszonnyal való öszve párositatása, bizonytalan, mivel valameddig a' titkos tanácsban, és a' parlamentomban ki nem hirdettetik, addig nem lehet házasságát kökéletességre vinni. — Innen láthatni, mi nemü constitutio legyen Nagy Britanniában a' korona örökösének házassága-eránt. —

A' telegrafusnak hasznáról, és alkalmaztatásáról sok féle módon speculálnak az Angliai tudósok. — *Woolwichban*, a' tudva lévő Londoni tengeri fegyveres tárban most egy próba tétődik, melly szerént a' fontos hireket éjjel a' tengeren

és a' tengernek partyain, hirtelen közönségessé lehessen tenni, a' melly próba abból áll, hogy egy ki metzetett fekete deszkán, kilentz lábni hosszúságú betűket a' telescopiumnak segítségével, és a' gyertya vagy olaj világot visszaverő lampás által, bizonyos messzeségre és magasságra meg lehessen látni, és küömböztetni. — Egy magános személy az egész Londoni kereskedő társaságot egy ehez hasonló próba tételre való előfizetésre serkentette, mellynek segítségével által meg lehessen fél óra alatt Londonban tudni, mikor érkeznek *Dowerbe* és *Harvichba* a' Hollandiából, és Frantzia országból menni szokott posta hajók, és mitsoda idő tájban érkezhessenek azok Londonba, mellynek tudása felettébb hasznos volna, kiváltképen posta napokon a' kereskedésre nézve (e). — Az a' hir futamodott el Londonban, hogy minden Brittus seregek parantsolatot vettenek volna a' Hollandiai erősségekből való ki menetelre, melly ha úgy volna, ekként egészen magára hagyattatna szegény Frigyes Belgiom. A' bizonyos, hogy most *Harvich* és *Helvetsluis* közti két fregattával több fregatta úszik a' tengeren, a' posta hajóknak fedezése végett, mint

---

(e) Dover, Douvre lat. Portus Dubris egy kicsiny, de hasznos tengeri városotska a' Kenti, vagy Cantiumi Grófságban, mellynek mind kastélya, mind kikötő helye vagyon, és a' melly 's a' Calaisi Frantzia ki kötő hely közt, a' honnan t. i. Frantzia Országból Angliába által járás vagyon, csak 7 mérföldni, a' tengernek szélessége, és a' honnan békességnek idején, minden héten kéttzer jönnek és mennek a' posta hajók. — Harvich Harviacum, kicsiny, de erős városotska, és kikötő hely az Essexi Angliai tartományban, a' honnan hetenként kéttzer mennek a' posta hajók Hollandiába.

ennekelötte, mellyek *Amsterdamban*, és más *Hollandia* varasokban, mind pénzelt, mind emigrált *Frantziakkal* meg szoktak terheltetni.

Egy *Sept.* 29 ik napján költ *Jerseyi* levél eként sopánkodik (f): Soha sem féltünk a' *Frantziáknak* látogatásától, és szigetünkbe való ki szállásától annyira, mint most. — Bizonyossan hallottuk, hogy 11 ezer ember ült *St. Malóban* hajóra, a' kik csak a' hadakozó fregattákra várakoznak, 's azonnal felénk fognak indulni. — *Cancaliban* is egynehány kíséző hajók lenni tapasztaltattak, mellyről *Lord Balcarras* tudósította is az admiralitást, és ollyatén rendeléseket tett, hogy illeendőképen fogadhassa az ellenséget (g).

Scótzianak északi oldalánál sok *Fr.* zsákmányozó hajók tapasztaltattak úszkálni, és sok kereskődő hajokat el venni. — A' napnyugoti *Indiában* fetettebb nagy pusztitást vitt végbe a' sárga hideg, mellynek el távoztatására sok, jó ren-

(f) *Jersey*, *Caesarea*, a' *Britanniai* tengerben, *Normandiával* által ellenben fekvő sziget, 12 *Anglus* mélföld hosszúságú, és 7 mélföld szélességű, mellynek mint egy 20 ezer protestans lakosai vagynak. — Nagy *Britannia*hoz tartozik, és két védelmező kastélyai vagynak, egy királyi kormányozó által igazgattatik. — Igen egészséges a' levegő ege, és szorgalmatosak a' lakosai a' kik leg inkább hallal, strumpf-kötő tövel, és pamokból szőtt strümpfekkel szoktak kereskedni.

(g) *Cancale Cancalium* kis *Britanniának* *St. Malótól* 3 óranira fekvő várasa, és kikötő helye, holott 1758 ik esztendőben ki szállottak ugyan a' szárazra az *Anglusok*, de ismét oda hagyták azt.

deléseket tettek a' hajós kapitányok, és seb orvosok, kiváltképen nagy haszna tapasztaltatott a' hajók puskaporral és bor eczettel való füstölésének. — Számos hamis 10 és 20 font Sterlinges Anglus bankó czedulák forgottak a' Londoni publicum közt, a' mellyek olly mesterségesen vagnak készittetve, hogy allig lehetett azokat az igaz és törvényes banco czeduláktól meg különböztetni. — 200 font sterling jutalmat igirt a' kormányszék annak, a' ki azon hamis bancó-czeduláknak mesterét ki fogja nyilatkoztatni. — Egy *Jamajkába*, nevezetesen annak *Kingston* nevű városába menendő Amerikai hájó, a' melly szép Anglus lovakat akart oda vinni, útjában nagy veszedelem közt forogván a' tengeri szélveszek miatt, kéntelen vólt hajójának könnyítésere egynehány lovat a' tengerbe kivetni. — Ezek közül egy erős, bátor és könnyű szürke paripa bámúlásra méltó módon küzködött a' fennyen hánykódott tengeri habokkal, és két egész nap úszott a' hájó után, a' midön meg tsendesedvén a' tenger, ismét bé vették azt a' hajóba a' hajós legények. — A' Londoni nevezetes Kafféházban egynehányan fogadtak, hogy jövő Aprilisig békesség fog lenni az egymás ellen hadakozó felek közt.

Frigyes Belgyiom.

Ugy iratik, hogy mind az Anglus, mind a' Hannoveranus seregek kiköltöztek nemcsak *Kliviából* és *Geldriából*, hanem az *Utrechti* tartományból is. E' miatt *Amsterdám* környeke is viz alá fog rekesztetni, mellyet nagyon ellenzenek azok, a' kiknek a' várason kívül szép nyári mulató házaik és kérteik vagynak, de ellenzik a' narants szint nem szenvedhető patrióták is, azt adván okúl, hogy az illyetén viz özön által sok elztendőig vissza szerezhetetlen kár okoztatik a' környékeknek. Ez ugyan mind igaz, de a' jelenvaló környülállások közt nintsen Hollandiának a' viznél

jobb védelmező serege. — *Frieslandia* is tartván a' Frantziáknak visitájától, követeket küldöttek Hagába, az ott lévő fő kórmány székek meg kérésére, hogy minél előbb vessen véget a' mostani veszedelmes hadakozásnak, 's szerezzen békességet a' Frantzia respUBLICÁVAL.

Az Orániai örökös herczeg, és a' Hollándiai táborozó ármádiának fő vezére, következő foglalatú nyomtatott irást köldött Geldria és Hollandiá vég helyeinek lakosaihoz: ő herczegsége, *úgymond*, az atyam tellyes hatalmat adott enném a' lakosok által hazánk védelmezésére rendeltetett segítségeknek el fogadására, és hazánk 's vallásunk meg maradásáért velek együtt való hadakozásra. — Annakokáért serkentelek benneteket hi vés erős Geldria és Hollándiabelieket, házaitoknak, javaitoknak, feleségeiteknek, 's gyermekeiteknek védelmezésére. — Itten, (éresd *Hágát*) elegendő fegyver, puszkapor és ón vagyon, vegyétek el ezeket bátorsággal, és fordittsátok hasznaitokra. — Senki sem fog közzületek a' tartományból való ki menetelre kényszerittetni; hanem ki ki tulajdon honnyát védelmezze az ellenség ellen. — Minden 50 ember közzé lehet 1 hadnagyot, és 2 altisztet állítani, és én fő és altiszteket fogok a' fegyverben való gyakoroltatásokra küldeni. — Nosza azért vitéz és hiv hazámfiak, mindnyájan egy szivel és lélekkel hadakozunk hazánk mellett. — Katonák, polgárok, falusiak mindnyájan egy zászló alatt vitézkedjünk. — Veletek együtt akarok a' hazáért harcolni. — Adjon Isten minékünk győzödelmet!

Herzogenbuschnak jelenvaló állapottyáról, mellyet darab időtől fogva kemény ostrom alá rekesztettek a' Frantziák, semmi bizonyost nem irnak a' Hollándiai levelek. — A' Hessen-Filips-táli herczeg, mint annak fő kórmányozója, derekasan védelmezte azt. — Az ágyúk ropogásának meg szünéséből azt a' következtést tsinallják né;

mellyek, hogy már fel adattatott legyen az ellenségnek; annyi mindazáltal tsak ugyan bizonyos, hogy annak erősségeit felettébb meg károsították a' Fr. bombák, és tüzes golyobisok. *Mastricht* is keménnyen szorongattatik. — Geldriának *St. André* névű erősségét oda hagyták, és egészen lerontották az Angliai zsoldban álló Hassusok, 's által menvén a' *Wahl* vizén, keménnyen bé sáncozták magokat annak innenső partyán.

Még *Oct. 11 ik* napján *Nynvegemben*, Geldriának erős városában voltak az Anglusok és Hannoveranusok, a' kik közül egynehány batallion küldetett a' *Wahl* jobb partyának védelmezésére. *Brédában* tellyes tsezdesség lenni mondatik még most; hanem ahhoz is közel járnak már a' *Frantziák*. — *Bergen Op Zoomt* még semmi veszedelem nem követte, az ottan darab ideig uralkodott veszedelmes nyavalyák is meg szüntek. — *Gorckumból*, ávagy *Gorichemiumból*, Hollándiának tengerre fekvő erős városából azt írják *Octob. 10 ik* napján, hogy az annak környékére ki botsatott viz annyira meg nevedett, hogy egy oráni járó földre viznél egyebet semmit sem láthatni, és hogy 300 provincialis katonaság marsirozott oda bé a' városnak védelmezésére — hogy *Bommel ben* 700, *Bommelwaardban* 3000 Anglusok feküdjenek. Az elsőbb előtt vagynak az ágyúzó hajók is s. a' t.

Német Birodalom.

A' közelebb múlt szombaton költ Bécsi diarium által semmi hadi történetet nem hirdettetett ki a' Fels. hadi Cancellária, a' melly halgatásából azt a' következtést lehet ki húzni, hogy a' *Gr. Clerfayt* vezérlése alatt levő Cs. K. fő armádiának Rénuson lett által jövetelétől fogva, semmi ütközet, és nevezetes dolog nem történt a' két egymás ellen hadakozó armádiánál. — Amit némellyek *Koblencznek* *Frantziák* által, *Oct. 16 ik*

napján lett el vétetéséről fetsegnek, annak mind addig hitelt nem adunk, míg vagy a' Fels. Cancellária jelentéséből, vagy a' Nemet-Birodalombeli ujság levelekből nem olvassuk. — Ezek pedig leg kevesebb emlékezetet sem tesznek arról.

Lássuk, mint, és mit szól e' tárgyról, egy *Octob. 11 ik* napján költ Frankfurti levél. Igaz, dolog, *úgymond*, hogy a' Kobienczkek Frantziák által lett meg vétetéséről támadott hír meg nem erősítetik, hanem igen könnyen meg eshetik, mivel *Mélás* Generál, a' ki annak védelmezésére küldetett, elégtelen a' Frantzia nagy erőnek meg akadályoztatására, a' kik minden erejeket és mesterségeket arra fordították, hogy a' Rénus bal partyának egeszlen urai lehessenek. — A' Prussusok is naponként mind hátrább hátrább vonnyák magokat, magazinumaikat is hátrább küldötték, és a' mint hallatik, a' *Mayn* vize mellett, *Offenbachban* fogják azokat le rakatni.

A' Treviri és Kolóniai Választó fejedelmek, úgy nem külömben *Károly* fő herczeg, keresztül utaztak Frankfurton. — Az első *Augspurgba*, a' másik *Würzburgba*, a' harmadik pedig *Manhejmba* menni szándékoztak. — *Károly* fő herczeg a' honnyaikból ki költözött, és ottan tartózkodó sokaság miatt, még tsak éjjeli szállást sem találhatott a' nevezetes vendég fogadóokban, és így kéntelen vólt egy alávaló kortisza házban háltni. — Képzelné lehet, minémü szükséget és dragasásot okozanak az emigránsok az idegen tartományoknak és városoknak.

Egy furtsa anekdotat olvastam nem régiben egy Hollándiai és Brabanczial emigránsról. — Az ez előtt égynehány esztendővei támadott Hollándiai zenebonák közt, egy Hollandus Brabantziába emigrált, a' kit azon ember, a' kinek házában lakott, és a' kinek asztalán élt, derekasan megvont, avagy ki füröszttötte kölcségéből. — Most

ez a' Brabantus emigrálván Holláudiába, történetből az általa nagyon meg húzattatott Hollandusnak házába ment lakni, annál tartott asztalt is. — Nyólcz napig nálla mulatván, tudakozza mivel tartozik, hogy ekképen ő is tudhassa magát mihez tartani. A' Hollandusnak felesége olly kevésre számlálta a' szállást és asztalt, hogy a' Brabantus maga is hámúlt rajta; hanem a' számadáshoz ezt is hozzá adta a' gazdasszony, hogy a' sóért még különösen kellene fizetni, hanem ezt már a' férje, a' ki akkor othon nem volt, fogná öszve számlálni. — A' gazda haza menvén azon közben, mingyárt ra esmért a' Brabantziai gazdájára, és minden napra egy aranyat irt fel a' sóért. A' Brabantus felettébb álmelkodyán a' sónak drágaságán panaszt akar gazdája ellen tenni. — — Ez arra azt válaszolta: *Min Herr*, úram! te nálad laktomban, minden sajttalan levesért két koronás forintot véttél töllem; azért te is engedj meg, ha jól sózott levesemért tölled egy aranyat kívánok. — El nevették magokat mind ketten, és barátságossan meg égyeztek a' szállás és asztal árán.

* * *

Ferdinánd, Würtembergi herczeget, Cs. K. Obestert, e's egy német gyalog regementnek tulajdonosát, a' ki a' múlt Sept. 18-ik napján, Lautern mellet történt tsatáról, és győzödelmünkről való hirrel ide jött, General Majorságra; a' Nemes Magy. Testörző Seregnek mostani fő hadnagyját, Titt. *Barcsay Abraham* Obester urat pedig, maga kívánfága szerént, nyugodalomra botsatotta Fels, Urunk.

* * *

A' múlt postán költ Tóldalékban néhány tetemes hibák tsuztak bé a' betűszedőnek vigyázatlansága miatt. Az 586-ik lapon, a' 9. sorban e'

szó helyett *Obitu* *Obitum*; *Truditissimi* helyett *Eruditissimi*: az utolsó versnek második rendjében pedig, *Serobi* helyett *Scrobi* kell olvasni.

* * *

A' *Renus* vizének felső részéről azt a' tudósítást vettük, hogy az ottan táborozó *Francia* armádia nagyon meg szaporodott; hogy az is mozogni kezd, de ki nem lehet tanulni, hová tzelezzon. *Octob.* 8. ik napján 10 vagy 12 ezer fel kerekedvén, megtámadta *Benyovszky* *F. M.* Lajtnant *Frankenthal*nál készült sántzaiban feküdt corpusának külfő örállóit, hanem csak ugyan nem botsárkozott viadalba, viszá tért előbbi tanyájára, 100 sebesnél többet vivén vissza magával. *Frankenthal*ban már bennis vóltak, holott sok kárt okoztak, de vissza verettettek az *Austriai* seregek által — Mostani fő kiártélyok *Neustadt*ban vagyon — *Moguntzia* nyakra före erőssitetik, félvén a' páriotáknak látogatásától. — Maga a' *Választó Fejedelem* 5000 embert állittatott ki annak védelmezésére, es a' már ott lévő *Würzburgi* es *Frankfurti* artilleristák két compánia *Cs. K.* pattantyusokkal fognak szaporittatni.

* * *

Okto. 10. ik napján, capitulált *Herzogenbusch*.

D. D. S.